

37. Teurastamo

(Yleinen teurastamo)

Teurastamon toimintakertomus¹⁾ v:lta 1949 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta

Kokoonpano ja kokoukset. Kokouksessaan joulukuun 15 p:nä 1948 kaupunginvaltuusto valitsi teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi isännöitsijä J. Mehton sekä lautakunnan muiksi jäseniksi kunnaneläinlääkäri A. G. Backmanin, kauppias W. J. Elkin, agronomi U. H. Forssin, talousneuvos J. Heiton, insinööri B. I. Kajanderin, tarkastaja S. Koskisen, teurastaja Y. A. Pajulan sekä kauppias A. J. Saarisen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja V. V. Salovaara. Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi kauppias Elki ja sihteerinä apulaiskaupungin sihteer A. A. Blomberg.

Teurastamolautakunta kokoontui 12 kertaa ja oli sen käsittelemien asiain pykäläluku 163 ja lähetettyjen kirjeiden luku 87.

Lausunnot ym. Lautakunnan kertomusvuonna kaupunginhallitukselle antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat, jotka koskivat: aloitetoiminnan järjestämistä kaupungin laitoksissa; teurastamon hallintorakennuksen korottamista kahdella kerroksella ja mainitun lisätilan luovuttamista maidontarkastamon käyttöön; teurastamon vapauttamista koiraveron suorittamisesta; naispuolisten työntekijöiden puku- ja pesuhuoneen järjestämistä; riittävän tilan varaamista maidontarkastamorakennuksen yhteyteen teurastamon laboratoriota varten; siipikarjateurastamon uusia taksoja; takavarikoimisaseman toiminnan järjestämistä; ompelukoneen hankkimista teurastamolle; rakennusohjelman laatimista pitempää ajanjaksoa silmälläpitäen; kahden tilapäisen toimistoapulaisen ja yhden tilapäisen vaakaajan palkkaamista v:ksi 1950; lisätalousarviota; kalasataman ulkopuolisen vesijohdon uusimista; johtajan ja apulaismojohtajan eroanomuksia; eläinlääkäri A. G. Backmanin kesälomaa; muistotaulun hankkimista sodassa kaatuneille; kunnallisten teurastamoiden yhdistyksen jäsenmaksun suorittamista; syväjähdyttämön rakentamista; vihannestukkukaupan järjestämistä; eläinraatojen ja pilaantuneen tavaran kuoppaamisen järjestämistä; eläinlääkärien eroanomusten peruuttamista; lounaan ja päivällisen tarjoamista Föreningen Svenska städers offentliga slakthus nimisen yhdistyksen retkeilyn osanottajille; henkilökunnan röntgenlöpivalaisun toimittamista; sekä ylityön teettämistä yli lain salliman määrän.

Edellisten lisäksi mainittavat muut lausunnot ja esitykset koskivat: Lihakeskusliiton esitystä lihantarkastuksessa hylätyn lihan ja elimien sekä teurastamolle tuoduista lehmistä saadun maidon myynnistä kertyvien tulojen tilitystä teurastamon käyttäjille; Suomen kunnaneläinlääkäriliiton esitystä eläinlääkärien palkkojen tarkistuksesta; Viranhaltijat nimisen yhdistyksen esitystä kuukausipalkalla toimivien teurastajien kesä- ja sairaslomakorvauksista; ylityökorvauksen suorittamista eläinlääkäreille; Karja- ja maataloustuotteiden tukkukauppiasliitolle annettavaa esitystä teurastamon toiminnasta; kassa- ja tililaitoksen johtosäännön uusimista; sekä teurastajaoppilaiden koulutuksen järjestämistä.

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1951.

Kalasadama

Kalasadaman neuvottelukunnan puheenjohtajana toimi toimitusjohtaja T. J. Tallqvist sekä jäseninä agronomi U. H. Forss lautakunnan edustajana, tarkastaja S. Koskinen vähittäiskuluttajien edustajana, johtaja A. K. Vainio, edustaen Suomen kalakauppiaitten liittoa, professori T. H. Järvi Suomen kalastusyhdistystä, kauppias N. F. Karlsson Helsingin kalakauppiaiden yhdistystä sekä kalastusneuvos F. G. Gottberg Nylands fiskarförbund nimistä liittoa.

Teurastamon toiminta

Henkilökunnassa tapahtuneet muutokset. Lämmittäjä A. Lammi toimi lämmittäjänä tammikuun. Vartija A. Roivaiselle myönnettiin eläke tammikuun 1 p:stä lukien, mutta hänet oikeutettiin pysymään virassaan maaliskuun 31 p:ään; samoin siirtyi eläkkeelle vahtimestari J. E. Martinmäki syyskuun 1 p:stä lukien. Halliapulaiselle V. Nykäselle myönnettiin palkatonta virkavapautta joulukuun 17 p:stä 1948 toukokuun 18 p:ään 1949, samoin halliesimies H. R. Nordbergille lokakuun 17 p:stä joulukuun 31 p:ään, viransijaisenaan halliapulainen K. V. Tamminen, sekä vuotatarkastaja M. Hyväriselle lokakuun 1 p:stä joulukuun 31 p:ään, viransijaisenaan halliapulainen V. E. Lindberg. Toimistoapulainen H. L. Pesonen erosi maaliskuun 5 p:nä, toimistoapulaiseksi valittiin rouva E. E. Grén heinäkuun 1 p:stä lukien. Vartija K. Gustafsson sanoutui irti toimestaan toukokuun 31 p:stä, uusi vartija valittiin kesäkuun 1 p:nä, mutta erotettiin jo lokakuun 17 p:nä. Samoin valittiin vartijaksi kesäkuun 1 p:stä lukien H. Tähkäpää. Taloudenhoitaja M. Vuorisalo sanoutui irti toimestaan heinäkuun 31 p:stä lukien, tointa määrättiin hoitamaan toimistoapulainen K. K. Carlander, hänen tehtäviään hoiti vaakaaja H. O. Heino. Lämmittäjäksi valittiin S. Uusikallio kesäkuun 7 p:stä lukien, hänet erotettiin syyskuun 15 p:stä lukien. Halliapulainen V. A. Saavalainen erotettiin syyskuun 15 p:stä lukien.

Tilapäinen työvoima ja kesälomasijaiset. Toimistoapulaisen sairauslomasijaisena toimi U. Vuorio tammikuun 3 p:n ja 24 p:n välisen ajan. Toimistoapulaiseksi otettiin rouva A.-M. Varhala maaliskuun 3 p:stä lukien toistaiseksi. Lihantarkastamossa toimi tarkastuseläinlääkärin kesälomasijaisena eläinlääkäri B. Henriksson kesäkuun ajan, toimistoapulaisen kesälomasijaisena toimivat neidit I. Lappalainen ja A. Hintze kesäkuun 1 p:stä elokuun 31 p:ään. Laboratorion laboratorioapulaisen kesälomasijaisena toimi neiti A. L. Pärssinen heinäkuun 4 p:n ja elokuun 13 p:n välisenä aikana; tointa otettiin hoitamaan marraskuun 1 p:stä lukien M.-L. Malkki.

Teurastamon tuotantokomiteaan valittiin v:ksi 1949 seuraavat henkilöt: työnantajan edustajiksi toimitusjohtaja T. J. Tallqvist ja käyttöpäällikkö K. V. Virtanen vakinaisiksi sekä tarkastuseläinlääkäri B.-O. Engdahl ja taloudenhoitaja M. T. Vuorisalo varajäseniksi, toimihenkilöiden edustajaksi hallin yliesimies R. Åkerman, varalle toimistoapulainen K. K. Carlander ja työntekijäin edustajiksi aputyöntekijä T. Leppänen, teurastaja Y. A. Pajula ja metallikorjausmies A. A. Virtanen, varalle vaakaaja H. O. Heino, lämmittäjämekaanikko N. Lahti ja vaakaaja H. Landén. Puheenjohtajana toimi metallikorjausmies Virtanen ja sihteerinä käyttöpäällikkö Virtanen.

Teurastusosastot. Teurastusosastoilla teurastettiin ja tarkastettiin v. 1945—49 seuraava määrä eläimiä. Vertailun vuoksi julkaistaan myös v:n 1938 luvut:

	1938	1945	1946	1947	1948	1949
Sonneja ja härkiä	4 439	958	648	1 067	2 438	5 462
Lehmiä	20 015	3 810	3 595	15 191	11 120	12 201
Hiehoja ja isoja vasikoita	17 294	2 009	1 877	7 002	10 485	21 349
Pikkuvaskoita	4 271	1 259	1 411	4 805	6 743	8 429
Lampaista ja vuohia	14 039	804	1 082	7 499	15 124	21 750
Sikoja	24 901	1 878	1 891	12 413	15 887	44 619
Porsaita	200	19	28	11	235	1 297
Hevosia	207	651	360	1 823	2 538	1 439
Poroja	1	—	—	—	—	—
Yhteensä	85 367	11 388	10 892	49 811	64 570	116 546

Edellä luetellut v:n 1949 ruhot vastasivat 8 236 751 kg lihaa, josta 45.0 % oli nautakarjan, 2.6 % lampaan, 48.8 % sian ja porsaan sekä 3.6 % hevosen lihaa.

Tarkastuksessa määrättiin erikoiskäsiteltäväksi 4 sonnin, 12 lehmän, 22 hiehon ja ison vasikan ruhoa, kun taas seuraava määrä hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan, kg
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	—	—	1	0.5	0.5
Lehmiä	14	1 785	39	299.5	2 084.5
Hiehoja ja isoja vasikoita	9	434	6	57.5	491.5
Pikkuvaskoita	49	617.5	—	—	617.5
Lampaita	35	343.5	11	10.5	354
Sikoja	163	14 630	566	3 225.5	17 855.5
Porsaita	—	—	2	1	1
Hevosia	11	1 487	4	26	1 513
Yhteensä	281	19 297	629	3 620.5	22 917.5

Sitäpaitsi hylättiin kaikkiaan 49 018.75 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 71 936.25 kg.

Teurastusosastoilla teurastetut eläimet oli tuotu kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita	Rautateitse saapuneita	Kaikkiaan
Raavaita	11 573	35 868	47 441
Lampaita ja vuohia	9 344	12 406	21 750
Sikoja ja porsaita	28 011	17 905	45 916
Hevosia	431	1 008	1 439
Yhteensä	49 359	67 187	116 546

Karjatallien käyttö. Kaikkiaan oli talleissa yötä 76 378 eläintä eli 65.6 % kaikista teuraseläimistä. Raavaita oli talleissa 29 047 eli 38.0 %, lampaita 14 755 eli 19.8 %, hevosia 913 eli 1.2 % ja sikoja 31 663 eli 41.5 %.

Rehujen käyttö. Kaikkiaan käytettiin vuoden aikana 84 157 kg heiniä ja pahnioja sekä 52 328 kg perunoita ja kaurioja.

Suolipesimössä puhdistettiin 116 546 eläimen sisälmykset, nimittäin 39 012 raavaan, 38 738 sian ja hevosen sekä 38 796 pikkuvaskin ja lampaan suolet ja mahat.

Vuotien tarkastus. Teurastamossa teurastettujen eläinten vuotia tarkastettiin eri kuukausina seuraavat määrät:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl			Nylkyvikoja,		Luonnonvikoja,	
		I lk	II lk	III lk	kpl	%	kpl	%
Tammikuu	2 943	2 839	104	—	33	1.1	39	1.1
Helmikuu	2 096	1 993	93	10	16	0.8	24	3.0
Maaliskuu	3 076	2 864	198	14	23	0.7	53	4.4
Huhtikuu	3 708	3 358	284	66	49	1.3	45	6.9
Toukokuu	4 399	4 027	272	100	79	1.8	15	6.3
Kesäkuu	4 776	4 169	448	159	86	1.8	18	10.5
Heinäkuu	6 755	6 040	482	233	194	2.9	22	7.4
Elokuu	8 115	7 398	715	2	288	3.5	27	5.0
Syyskuu	10 080	9 619	460	1	197	2.0	49	2.1
Lokakuu	9 315	9 102	213	—	116	1.2	36	0.7
Marraskuu	8 988	8 773	214	1	95	1.1	64	0.9
Joulukuu	5 329	5 136	193	—	78	1.5	52	1.2
Yhteensä	69 580	65 318	1)3 676	586	1 254	1.8	1)444	3.7

1) Teurastustavasta johtuen on 444 uskonnollisten menojen mukaisesti teurastetun eläimen vuotaa merkitty II luokkaan.

Lisäksi tarkastettiin seuraavat määrät maalaisvuotia:

	Tarkastettu, kpl	Leimattu, kpl			Hylkyjä
		I lk	II lk	III lk	
Tammikuu	1 488	1 313	164	11	—
Helmikuu	1 266	1 062	174	26	4
Maaliskuu	1 573	1 367	186	19	1
Huhtikuu	1 982	1 691	254	36	1
Toukokuu	2 095	1 757	275	54	9
Kesäkuu	1 791	1 496	253	42	—
Heinäkuu	1 783	1 434	304	45	—
Elokuu	1 603	1 406	163	34	—
Syyskuu	2 579	2 299	241	39	—
Lokakuu	1 562	1 428	104	30	—
Marraskuu	1 414	1 279	92	43	—
Joulukuu	1 505	1 354	133	18	—
Yhteensä	20 641	17 886	2 343	397	15

Lihantarkastamoissa (Helsinki 1 teurastamolla ja Helsinki 2 Malmilla) tarkastettiin v:n 1949 kuluessa 3 160 630 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuna. Tarkastukset kohdistuivat 127 641 kg:aan paloitetua lihaa ja seuraavassa mainittuihin ruholajeihin; vertailun vuoksi julkaistaan myöskin v:n 1938 ja 1948 vastaavat luvut:

	1938		1948		1949	
	Koko ruhoja, kpl	Puoli- ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli- ruhoja, kpl	Koko ruhoja, kpl	Puoli- ruhoja, kpl
Sonneja	153	—	196	—	158	—
Lehmiä	4 973	37	6 216	43	5 284	2
Hiehoja ja isoja vasikoita ...	13 059	7	4 946	7	8 507	—
Pikkuväsiä	26 861	30	23 402	34	20 366	2
Lampaita ja vuohia	15 788	15	19 563	30	24 640	4
Sikojä ja porsaita	6 718	246	10 333	1 455	11 629	86
Hevosia	186	—	1 173	—	815	—
Yhteensä	67 738	335	65 829	1 569	71 399	94

Tarkastuksen johdosta erikoiskäsiteltiin kertomusvuonna 2 lehmän, 2 hiehön ja ison väsikan sekä 1 sian ruho, kun taas seuraava määrä ruhoja ja ruhonosia hylättiin:

	Hylättyjä koko ruhoja,		Hylättyjä ruhonosia,		Kaikkiaan,
	kpl	kg	kpl	kg	
Sonneja	—	—	1	32	32
Lehmiä	103	14 711	51	880	15 591
Hiehoja ja isoja väsikoita	34	1 521	17	169	1 690
Pikkuväsiä	261	3 699	54	313	4 012
Lampaita ja vuohia	39	374	7	38	412
Sikojä ja porsaita	41	3 310	191	1 434	4 744
Hevosia	31	5 496	8	231	5 727
Yhteensä	509	29 111	329	3 097	32 208

Sitä paitsi hylättiin 270 kg paloitetua lihaa ja 12 291 kg elimiä, joten tällä osastolla hylätyn lihan kokonaismäärä oli 44 769 kg.

Tukkumyyntihallin, jäähdyttämön ja syväjäädäyttämön sekä eri laitteiden käyttö.

Tukkumyyntihallia, jäähdyttämöä ja syväjäädäyttämöä käytettiin eri kuukausina seuraavasti:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Tukkumyyntihallissa myytiin:													
Raavaita kpl	2 548	2 178	2 785	2 649	2 732	2 602	2 556	3 044	3 508	3 566	4 310	3 290	35 768
Isoja vasikoita »	2 512	2 432	3 363	2 757	2 642	2 656	3 131	4 450	5 489	4 992	5 472	4 648	44 544
Pikkuvasikoita »	2 275	2 370	4 154	5 179	4 285	2 119	1 718	1 707	1 951	1 927	2 246	2 215	32 146
Lampaista ... »	4 174	2 229	4 704	4 495	4 034	3 317	4 117	8 671	10 985	12 603	11 189	7 231	77 749
Sikoja..... »	3 962	4 983	7 068	6 393	6 363	5 565	4 257	6 970	9 861	8 392	7 017	8 024	78 855
Hevosia »	293	122	167	114	98	87	53	106	169	312	611	471	2 603
Yhteensä, kpl	15 764	14 314	22 241	21 587	20 154	16 346	15 832	24 948	31 963	31 792	30 845	25 879	271 665
Muuta tavaraa kg	40 772	34 160	52 475	43 488	28 751	33 345	28 990	29 719	34 209	50 109	66 223	71 151	513 392

Kilogrammoiksi muunnettuina muuttuvat edellä esitetyt numerot seuraaviksi:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	1 007 201	Toukokuu	1 255 929	Syyskuu	1 650 571
Helmikuu	1 053 863	Kesäkuu	1 183 928	Lokakuu	1 737 108
Maaliskuu	1 388 049	Heinäkuu	1 035 995	Marraskuu	1 832 019
Huhtikuu	1 272 214	Elokuu	1 447 596	Joulukuu	1 636 520
					Koko vuosi 16 500 993

Edellä mainittuihin lukuihin sisältyy 755 779 kg ulkomaille lähetettyä lihaa, josta 719 169 kg sianlihaa, 35 455 kg hevosenlihaa sekä 1 155 kg lampaanlihaa.

Teurastamossa säilytettiin kertomusvuonna seuraavat määrät:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Jäähdyttämön riippuvien ruhojen osastoilla säilytettiin ¹⁾ :													
Raavaita ja isoja vasikoita kpl	14 516	8 565	9 211	8 694	10 316	10 738	12 407	18 458	12 944	17 630	16 354	10 813	150 646
Pikkuvasikoita »	3 565	2 746	7 296	5 299	3 438	1 804	2 597	2 643	2 188	1 835	1 805	2 127	37 343
Lampaista ... »	5 129	6 261	4 354	6 239	6 495	3 704	6 746	11 919	9 036	12 928	11 061	6 866	90 738
Sikoja..... »	11 322	12 272	14 074	18 219	17 424	10 910	8 945	11 376	14 710	13 934	13 955	14 477	161 618
Hevosia »	2 171	531	434	485	549	274	101	456	347	930	1 801	1 524	9 603
Yhteensä, kpl	36 703	30 375	35 369	38 936	38 222	27 430	30 796	44 852	39 225	47 257	44 976	35 807	449 948
Muuta tavaraa kg	65 892	44 635	52 275	47 410	52 192	41 098	77 530	48 628	55 130	59 075	43 855	71 678	659 398
Syväjäädäyttämössä säilytettiin:													
Metsänriistaa kg	—	—	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Kanoja ym. siipikarjaa .. »	125	272	841	177	1 986	620	2 962	5 305	3 845	9 812	5 933	1 360	33 238
Lihaa »	2 340	29 161	4 395	4 762	10 779	17 927	4 102	32 445	15 306	46 812	26 520	36 045	230 594
Muuta tavaraa »	1 255	707	20 435	6 390	3 340	14 220	2 893	3 441	1 765	1 365	1 113	250	57 174
Metsästäjako-peissa »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 000	25 000
Yhteensä, kg	3 720	30 140	25 684	11 336	16 105	32 767	9 957	41 191	20 916	57 989	33 566	62 655	346 026

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua ruhomäärää.

Lihantarkastamosta suoraan vietiin tukkumyyntihallia käyttämättä 172 raavaan, 3 952 pikkuvasikan, 923 lampaan, 541 sian ja 19 hevosen ruhoa eli yhteensä 5 607 ruhoa. Lisäksi vietiin tarkastamosta suoraan 43 514 kg paloitetua lihaa.

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja ym. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Tammik.	Helmik.	Maalisk.	Huhtik.	Toukok.	Kesäk.	Heinäk.	Elok.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Koko vuosi
Raavaita ... kpl	999	979	991	1 010	938	717	523	855	957	1 085	1 244	1 083	11 381
Isoja vasikoita »	791	1 099	1 186	1 091	866	691	704	1 157	1 435	1 308	1 460	1 380	13 168
Pikkuvasikoita »	732	872	1 493	2 444	1 880	490	165	185	279	434	658	624	10 256
Lampaita ... »	2 335	3 110	2 407	2 358	1 685	1 236	1 185	2 788	3 579	5 566	4 838	2 880	33 967
Sikoja »	1 798	2 052	2 229	1 817	1 429	1 225	1 051	1 843	1 766	1 859	1 780	2 367	21 216
Hevosia »	41	39	61	28	39	11	12	19	35	36	58	36	415
Yhteensä, kpl	6 696	8 151	8 367	8 748	6 837	4 370	3 640	6 847	8 051	10 288	10 038	8 370	90 403
Muuta tavaraa kg	3 877	4 505	3 858	6 332	3 002	914	1 848	2 490	1 735	3 651	6 533	15 646	54 391

Edellä mainittu lihamäärä oli kilogrammoissa laskettuna eri kuukausina seuraava:

	Kg		Kg		Kg
Tammikuu	382 270	Toukokuu	350 806	Syyskuu	412 914
Helmikuu	426 615	Kesäkuu	298 426	Lokakuu	427 401
Maaliskuu	468 008	Heinäkuu	228 602	Marraskuu	476 040
Huhtikuu	426 875	Elokuu	371 244	Joulukuu	494 765

Koko vuosi 4 763 966

Punnitseminen. Teurastamossa punnittiin vuoden aikana 59 162 vuotaa. Uudelleen punnittiin yhteensä 15 678 vuotaa.

Lihanhinnoittelu. Tammikuun 1—12 p:nä määräytyi tukkuhinta säännöstelltyyn vähittäishintaan. Hinnoitellun lihan korkein ja alin hinta eri hintaryhmissä kunakin kuukautena ilmenee taulukosta n:o V.

Laboratorio. Vuoden kuluessa tehtiin laboratoriossa 296 täydellistä bakteriologista tutkimusta keittokokeineen ja ph-määräyksineen, 289 pienempää bakteriologista, bakterioskopista ja histologista tutkimusta, 138 keittokoetta ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta, 127 sekalaista tutkimusta sekä 45 916 sian ruhoa koskevaa trikini-koetta.

Täydellisiä koko ruhoja koskevia bakteriologisia tutkimuksia valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Bakteeripitoisuus			Keittokokeen tulos				Toimenpide	
		Ruunsaasti	Vähän	Bakteeritonia	Voimakas vieras haju	Heikko vieras haju	Ei vierasta hajua	Hyväksytyjen luku	Hyväksytyjen luku	
Raavaita	117	27	66	24	36	32	49	50	67	
Hiehoja ja isoja vasikoita	26	2	18	6	8	5	13	16	10	
Pikkuvasikoita	10	4	5	1	1	4	5	6	4	
Lampaita	2	—	1	1	1	1	—	1	1	
Sikoja	98	18	53	27	25	25	48	41	57	
Hevosia	15	2	9	4	3	5	7	3	12	
Yhteensä	268	53	152	63	74	72	122	117	151	
Rokkovasikat	28	—	13	15	—	—	—	—	28	

Tutkituista ruhoista oli 185 teurastusosastolta ja 111 lihentarkastamolta, mikä on 0.16 % kaikista teurastamolla teurastetuista ja tarkastetuista ruhoista.

Tutkituista ruhoista, rokkovasikoita lukuunottamatta, hylättiin 43.7 %. Hylkäämisen syynä oli 24 tapauksessa, 9.0 %, bakteeripitoisuus, 51 tapauksessa, 19.0 %, keittokokeessa todettu vieras haju tai liian korkea ph-luku, 27 tapauksessa, 10.1 %, sekä bakteeripitoisuus että vieras haju tai liian korkea ph-luku sekä 15 tapauksessa 5.6 %, patologistanatominiset muutokset.

Määrilteltä verenmyrkytyksiä todettiin 8 lehmässä, joista 5 oli aiheutunut kolibakteereista, 2 streptokokeista ja 1 pernaruttobasilleista, 4 isossa vasikassa, joista 2 oli aiheutunut streptokokeista, 1 kolibakteereista ja 1 anaerobabakteereista, 2 pikkuvetikassa, joista 1 kolibakteereista ja 1 streptokokeista aiheutunut, 9 siassa, joista 7 kolibakteereista, 1 streptokokeista ja 1 sikaruusubakteereista aiheutunut sekä 1 hevosessa, joka oli kolibakteerien aiheuttama.

Tutkittavaksi otettiin seuraavista syistä: septikemian merkkejä 66 tapausta, erysipelas suis 35, hätäteurastus 33, rokkovasikat 28, maksatulehdus 25, mastitis 15, pericarditis traumatica 12, partus 10, peritonitis 8, icterus 8, pneumonia 5, vieras haju 5 ja muista syistä 54 tapausta.

Pienemmät bakteriologiset, bakterioskopiset ja histologiset tutkimukset koskivat 43 pernaruttokoetta, joista 2 myönteistä ja 41 kielteistä, 37 tuberkuloosikoetta, 55 bakteriologista ja 30 histologista koetta sekä 124 maitonäytettä. Kaikki tuberkuloosikoheet suoritettiin ainoastaan mikroskooppilla ja tulos oli 28 tapauksessa, 75.7 %, myönteinen ja 9 tapauksessa, 24.3 %, kielteinen. Tuberkuloosin tähden tutkitut, jotka kaikki olivat sikoja, olivat kaikki teurastusosastolta.

Keittokokeita ilman samanaikaista bakteriologista tutkimusta valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Eläinlajit	Eläinten luku	Tulos			Toimenpide	
		++ Voimakas vieras haju	+ Heikko vieras haju	— Ei vierasta hajua	Hylätty- jen luku	Hyväk- syttujen luku
Raavaita	44	10	23	11	10	34
Hiehoja ja isojuvasikoita	14	6	5	3	6	8
Pikkuvetikkoita	1	1	—	—	1	—
Lampaita	4	—	—	4	—	4
Sikoja ja porsaita	75	10	40	25	10	65
Yhteensä	138	27	68	43	27	111

Tutkituista ruhoista oli 86 teurastusosastolta ja 52 lihentarkastamolta. Tutkimusten perusteella hylättiin 27 ruhoa kokonaan eli 19.6 % koko tarkastetusta määrästä. Tutkimusten syinä olivat 27 tapauksessa pullistustauti, 14 vieras haju, 63 karjunvikaa, 10 keltatauti, 9 munuaistauti ja 15 tapauksessa joku muu tauti.

Trikiininäytteet olivat kaikki kielteisiä.

Sairasosasto. Sairasosastolla teurastettiin 26 ja obdusoitiin 196 eläintä, nimittäin 5 raavaista, 10 isoa vasikkaa, 36 pikkuvetikkaa, 26 lammasta, 143 sikaa ja 7 hevosta. 135 oli kuollut matkalla ja 52 teurastamon navetassa. Matkalla pistettyjä oli 9. Tartuvia tauteja ei todettu. Kuoleman tai sairauden syyksi todettiin sikaruusua 12 tapausta, koliseptikemiaa 11, streptokokkiseptikemiaa 4, sekä anaerobabakteeriseptikemiaa 3 tapausta. Muista syistä mainittakoon luunmurtumat, ruhjevammat, ruokamyrkytys ym.

Tarkastuslääkärien toteamat taudit ja niistä johtuvat toimenpiteet käyvät selville taulukosta n:o II.

Matorakkulataudin (Cysticercus inermis) ja nystyrätaudin (Tuberculosis) esiintymistä valaisevat seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:

Matorakkula (*Cysticercus inermis*):

Tarkastuspaikka		Rakkuloiden luku		Rakkulat olivat		Rakkulat löytyivät			Ruhoja kaikkiaan
Teurastus osastot	Lihan- tarkasta- mot	Yksi	Useampia	Eläviä ja kuolleita	Ainoas- taan kuol- leita	Ainoas- taan päästä	Ainoas- taan sydä- mestä	Useam- mista pai- koista	
Absoluuttiset luvut									
39	6	23	22	35	10	27	5	13	45
Prosenttiluvut									
86.7	13.3	51.1	48.9	77.8	22.2	60.0	11.1	28.9	100.0

Nystyrätautia (*Tuberculosis*) ei vuoden aikana todettu ainoassakaan nautaeläimessä. Sioissa tavattiin muutoksia 8 tapauksessa ainoastaan nielurauhasissa ja 20 tapauksessa ainoastaan suolirauhasissa.

Matorakkulan (*Cysticercus inermis*) ja nystyrätaudin (*Tuberculosis*) esiintymiset v. 1938 ja v. 1945—49 ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

Vuosi	Cysticercus inermis		Tuberculosis	
	Nautojen luku	%	Nautojen luku	Sikojen luku
1938	264	0.41	—	227
1945	33	0.48	—	31
1946	25	0.18	—	21
1947	42	0.12	—	25
1948	55	0.16	—	30
1949	45	0.07	—	28

Käyttöosasto. Konekeskus käsitti konehallin, korjauspajan, jäätehtaan varastoinen sekä kellarikerroksessa olevat aineiden ja voiteluöljyn varastot. Jäähdytysuoneiden jäähdyttämistä varten oli konehallissa kaksi turbojäähdytyskoneetta à 240 000 ly/t —8°C +25°C, syväjäähdytysuoneiden jäähdyttämistä varten kaksi turbojäähdytyskoneetta à 100 000 ly/t —18°C +25°C tarpeellisine apukoneineen sekä kirkkaan jään valmistuslaitos, jonka vuorokautinen valmistusmäärä oli 400 kpl 25 kilon painoista jääkuutiota. Jäähdytysuoneiden lämpötilojen ja ilman kosteuden tarkkailua varten oli konehalliin sijoitettu kaukolämpömittarit.

Jäähdytyskoneiden I—IV käyttöaika oli kertomusvuonna seuraava: I:n 3 302 tuntia 5 minuuttia, II:n 763 tuntia 40 minuuttia, III:n 1 054 tuntia ja IV:n 2 634 tuntia 50 minuuttia. Kloorikalsiumia käytettiin säiliössä I 17 600 kg ja säiliössä II 56 200 kg, yhteensä 73 800 kg. Jäätä valmistettiin 1 471 230 kg.

Lämpökeskus. Eri rakennusten lämmittämistä varten sekä tarvittavan lämpimän veden valmistamiseksi on kaksi Babcock & Wilcox vesiputkikattilaa à 190 m², yhteensä 380 m² 10 kg:n työpaineella, varustettuna 160 m²:n suuruisella savukaasu-etulämmittäjällä sekä koneellisella hiilensyöttölaitteella (ketjuarinalla). Toinen kattila on varustettu nykyään puulämmitykseen soveltuvalla tulipesällä.

Höyrykattilat lämmitettiin 3 844 tuntia 30 minuuttia, siitä kattila I 3 031 tuntia 30 minuuttia ja kattila II 813 tuntia. Halkoja kulutettiin 4 044 m³ ja kivihiiliä 288 tonnia eli kivihiilen määrä muunnettuna haloiksi, kaikkiaan 5 768 m³ halkoja. Vettä kulutettiin 1 092 m³.

Vedenkulutus. Helsingin kaupungin vesijohtolaitokselta tulevan veden kulutus kuutio- metreissä jakaantui eri osastoille seuraavasti:

Lämpökeskus	1 092	Ilmatilvistäjä	1
Lämmivesi	27 278	Jäätehdas	3 663
Jäähdytyskoneet	11 694	Tukkuhallin kellari	2 257
Hallintorakennus	2 022	Jäähdytysuoneet	491

Sikateurastamo	5 768	Viemärivereden puhdistamo	1 392
Suolipesimö	29 211	Karjanvaunujen puhdistamo	1 212
Mahojen tyhjennys	80 291	Lihavaunujen puhdistamo	21
Suuren karjan teurastamo	6 579	Kanateurastamo	1 394
Lihantarkastamo	17	Kesänavetta	127
Saniteettiteurastamo	3 360	Pihojen kastelu	44
Suuren karjan talli	908	Vuotavarasto	131
Pienen karjan talli	3 550	Maidontarkastamo	6
Lantala	1 622		
		Yhteensä m ³	184 131

Sähkönkulutus. Laitoksen tarvitsema sähkövirta saadaan Helsingin kaupungin sähkölaitokselta 5 250 voltin suurjännitteisenä teurastamon omalle muuntoasemalle, jossa jännite alennetaan 500 ja 220/127 voltin jännitteiseksi. 500 voltin jännitteinen virta käytetään jäähdytyskoneiden moottoreissa ja 220 voltin jännite pienemmissä moottoreissa, tuuletajissa ja valaistuksessa, ollen lamppujännite 127 voltia.

Eri jännitteisen sähkövirran kulutus kilovattitunneissa selviää seuraavasta: valaistusvirtaa käytettiin 71 783 kWh, 220 voltin voimavirtaa 418 657 kWh ja 500 voltin voimavirtaa 735 700 kWh, yhteensä 1 226 140 kWh.

Rautatievaununpesimöt. Teurastamolle kuuluu sinne saapuvien liha- ja karjavaunujen puhdistus ja desinfioiminen. Kertomusvuoden aikana puhdistettiin 2 365 karjavaunua ja 115 lihavaunua, yhteensä 2 480 vaunua. Lämpimän veden kulutus oli 1 260 m³ ja kylmän veden 1 233 m³.

Kalasatama. Kertomusvuoden aikana tuotiin Helsinkiin kalaa kaikkiaan 10 235 788 kg, josta suolattua silliä 4 817 602 kg ja tuoretta silakkaa 3 028 198 kg.

Seuraavat luvut valaisevat kalasataman toimintaa:

Kuukausi	Jäähdytyskone käynyt tuntia ja min.	Jäähdyttämössä säilytetty tavaraa, kg ¹⁾			Sähkövirran kulutus, kWt			Hal-ko-jen	Kok-sin	Veden	Voi-telu-öljyn	Amino-tuakin
		Kalaa	Muuta tavaraa	Yhteensä	Valo-virta	Voima-virta	Yh-teensä					
								m ³	tonn.	m ³	kg	kg
Tammik. ...	74.10	182 981	2 145	185 126	281	4	285	4	1.0	302	1.5	—
Helmik.	62.05	129 500	1 920	131 420	218	598	816	4	1.5	1 727	—	—
Maalisk. ...	45.30	121 488	2 160	123 648	212	368	580	8	1.0	1 445	1.0	67
Huhtik.	94.59	113 100	6 030	119 130	159	872	1 031	2	0.5	585	2.0	—
Toukok. ...	287.55	165 341	1 375	166 716	153	1 643	1 796	—	—	1 184	—	—
Kesäk.	279.30	122 670	20	122 690	80	2 394	2 474	—	—	2 059	1.0	—
Heinäk.	340.30	219 312	—	219 312	111	2 936	3 047	—	—	1 736	—	—
Elok.	316.00	214 061	3 870	217 931	191	2 492	2 683	—	—	1 311	2.0	—
Syysk.	241.20	120 034	320	120 354	211	2 235	2 446	1	—	1 288	2.0	—
Lokak.	243.05	191 608	13 060	204 668	244	1 885	2 129	4	—	1 005	2.0	—
Marrask. ...	159.15	172 110	4 395	176 505	306	1 216	1 522	4	1.6	769	—	—
Jouluk.	81.45	185 736	5 980	191 716	323	579	902	2	1.5	416	—	—
Koko vuosi	2 225.55	1 937 941	41 275	1 979 216	2 489	17 222	19 711	29	7.1	13 827	11.5	67

Tulot ja menot. *Tuloja* oli kertomusvuonna talousarvion mukaan arvioitu kertyvän 51 336 420 mk, josta teurastamon tuloja 50 509 140 mk ja kalasataman tuloja 827 280 mk. Tilien mukaan nousivat tulot 74 550 999 mk:aan, josta teurastamon tuloja 73 610 869 mk ja kalasataman tuloja 940 130 mk. Tulot olivat siten teurastamon osalta 23 101 729 mk ja kalasataman osalta 112 850 mk arvioituja suuremmat. Kokonaisuudessaan olivat tulot 23 214 579 mk arvioitua määrää suuremmat.

¹⁾ Luvut tarkoittavat säilytyspäivien yhteenlaskettua kilomäärää.

Eri tuloerät ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

Tuloerä	Talousarvion mukaan, mk	Tilien mukaan, mk	Ylitulot (+) Vajaus (—), mk
Teurastusosastot	14 500 000	26 517 043	+ 12 017 043
Lihantarkastamot	7 000 000	7 072 918	+ 72 918
Tukkumyyntihalli	7 500 000	8 768 735	+ 1 268 735
Kuljetusratojen ym. laitteiden käyttämisestä ...	3 000 000	2 998 729	— 1 271
Jäähdyttämöt	12 500 000	17 573 937	+ 5 073 937
Luontoisetujen korvaukset	94 140	105 720	+ 11 580
Muut tulot	6 742 280	11 513 917	+ 4 771 637
Yhteensä	51 336 420	74 550 999	+ 23 214 579

Seuraavasta prosenttilaskelmasta ilmenee v:n 1938 ja 1946—49 eri tuloryhmien osuus kokonaistulosta:

Tuloerä	1938	1946	1947	1948	1949
Teurastusosastot	26.4	7.5	17.7	28.3	35.6
Lihantarkastamot	12.4	7.8	11.7	12.6	9.5
Tukkumyyntihalli	25.3	5.9	15.2	14.8	11.8
Kuljetusradat ym.	5.4	3.6	6.6	6.1	4.0
Jäähdyttämöt	14.4	39.7	25.2	24.2	23.6
Luontoisedut	0.8	0.7	0.3	0.3	0.1
Muut tulot	15.3	34.8	23.3	13.7	15.4
Yhteensä	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Menot. Kaupungin v:n 1949 talousarvioon merkittiin teurastamoa varten määrärahoja yhteensä 51 248 060 mk, johon kertomusvuonna myönnettiin ylitysoikeuksia, lisämäärärahoja sekä kalliinajanlisäyksiä yhteensä 11 456 091 mk. Kaikkiaan oli siis käytettävissä 62 704 151 mk, mistä käytettiin 58 070 039 mk. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakaantuivat seuraavasti:

Menoerä	Talousarvion määräraha, mk	Käytetty tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—) talousarvioon verraten, mk
Palkkiot	108 900	76 385	+ 32 515
Sääntöpalkkaiset virat	14 222 660	14 896 006	— 673 346
Tilapäistä työvoimaa	1 691 665	1 954 763	— 263 098
Kesälomasijaiset	400 000	216 663	+ 183 337
Vuokra	1 993 337	1 993 337	—
Lämpö	6 666 730	7 545 741	— 879 011
Valaistus	189 750	233 861	— 44 111
Siivoaminen	25 000	13 060	+ 11 940
Vedenkulutus	864 150	2 144 421	— 1 280 271
Puhtaanapito	3 500 000	5 881 031	— 2 381 031
Painatus ja sidonta	500 000	605 059	— 105 059
Tarverahat	350 000	708 439	— 358 439
Vaatteiden pesu	50 000	77 425	— 27 425
Koneiden ja työkalujen hankinta	3 299 770	2 010 771	+ 1 288 999
Yleisten laitteiden kunnossapito	2 232 000	1 613 360	+ 618 640
Tapaturmavakuutusmaksut	50 000	460 844	— 410 844
Käyttövoima	2 342 500	3 436 502	— 1 094 002
Rehut ja kuivikkeet	320 000	550 383	— 230 383
Tarveaineet	941 598	939 576	+ 2 022
Rakennusten, teiden ja ratojen korjaukset ja ja kunnossapito	5 500 000	2 638 774	+ 2 861 226
Aputeurastajien palkat	6 000 000	10 073 638	— 4 073 638
Yhteensä	51 248 060	1) 58 070 039	— 6 821 979

¹⁾ Muistotaulun hankkimiseksi viime sodassa kaatuneille käytettiin lisäksi kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroistaan myöntämänä 12 680 mk.

V:n 1949/50 vaihteessa oli teurastamon varastossa 13 m³ halkoja eli 12 064 mk:n arvosta ja 1 173 tonnia kivihiiliä 5 358 264 mk:n arvosta, yhteensä 5 370 328 mk:n arvosta. Kalsiumkloridia oli 4 240 kg 91 160 mk:n arvosta. Varaston kokonaisarvo oli siis 5 461 488 mk.

Selvemmän kuvan saamiseksi kokonaismenot on alla olevassa yhdistelmässä jaoteltu pääryhmiinsä ja vertailun vuoksi on niihin rinnastettu v:n 1948 menot, minkä lisäksi menoerien osuudesta kokonaismenoihin on tehty prosenttilaskelma:

	1948 Kokonaismäärä, mk	1949 Kokonaismäärä, mk	1938 %	1948 %	1949 %
Menoerä					
Palkkausmenot	24 200 159	32 711 062	37.0	57.9	56.3
Palkkiot	76 639	76 385	0.6	0.2	0.1
Sääntöpalkkaiset virat	14 199 314	14 896 006	28.5	34.0	25.6
Tilapäistä työvoimaa	1 384 767	1 954 763	6.0	3.3	3.4
Kesäloimasijaiset	113 516	216 663	0.8	0.3	0.4
Puhtaanapito	3 533 629	5 493 607	1.1	8.4	9.5
Teurastajien palkat	4 892 294	10 073 638	—	11.7	17.3
Vuokra	1 993 337	1 993 337	25.8	4.8	3.6
Käyttökustannukset	8 517 179	14 300 101	24.7	20.4	24.6
Lämpö	4 060 961	7 545 741	6.9	9.7	13.0
Valaistus	148 422	233 861	1.6	0.4	0.4
Vedenkulutus	1 267 014	2 144 421	5.6	3.0	3.7
Käyttövoima	2 351 557	3 436 502	7.8	5.6	5.9
Tarveaineet	689 225	939 576	2.8	1.7	1.6
Kunnossapitokustannukset	5 083 360	6 262 905	7.9	12.2	10.8
Koneiden ja työkalujen hankinta	614 087	2 010 771	2.2	1.5	3.5
Yleisten laitteiden kunnossapito	1 314 343	1 613 360	} 5.7 {	3.1	2.8
Korjaus ja muutostyöt	3 154 930	2 638 774		7.6	4.5
Muut kustannukset	1 984 394	2 802 634	4.6	4.7	4.8
Hylkylihan korvaus	568 084	387 424	—	1.4	0.7
Siivoaminen	19 923	13 060	0.1	0.0	0.0
Painatus ja sidonta	571 706	605 059	1.0	1.4	1.0
Tarverahat	394 777	708 439	2.5	0.9	1.2
Vaatteiden pesu	38 551	77 425	0.3	0.1	0.1
Tapaturmavakuutusmaksut	131 108	460 844	0.2	0.3	0.8
Rehut ja kuivikkeet	260 245	550 383	0.5	0.6	1.0
Menot yhteensä	41 778 429	58 070 039	100.0	100.0	100.0
Tulot yhteensä	39 552 857	74 550 999			
Ylitys (+) Vajaus (—)	—2 225 572	+16 480 960			

I. Kalantuonti Helsinkiin rautateitse, autoilla ja meritse kuukausittain v. 1949

Kuukausi	Rautateitse			Autoilla			Meritse			Kaikkiaan
	Tuo- retta	Suo- lattia	Savus- tettua	Tuo- retta	Suo- lattia	Savus- tettua	Tuo- retta	Suo- lattia	Kui- vattua	
	k a l a a, k g									
Tammikuu	108.0	5.2	1.6	88.7	—	—	—	0.8	—	1 204.3
Helmikuu	120.1	3.2	—	135.4	—	1.8	—	998.5	—	259.0
Maaliskuu	106.4	6.8	—	208.6	2.2	2.8	14.1	—	—	340.9
Huhtikuu	122.9	2.4	0.4	266.3	1.5	4.5	49.8	—	—	1 447.8
Toukokuu	94.6	0.6	8.5	440.9	2.2	10.4	817.8	548.9	—	923.9
Kesäkuu	62.0	—	12.4	252.0	—	0.9	328.5	0.8	—	656.6
Heinäkuu	49.1	2.4	0.8	131.2	—	1.6	149.4	28.3	—	362.8
Elokuu	110.2	0.6	—	97.5	—	2.9	83.9	1.0	—	296.1
Syyskuu	51.4	2.4	3.2	143.6	—	2.5	87.3	—	—	290.4
Lokakuu	88.8	1.3	2.8	102.3	—	1.1	64.2	1 715.5	—	1 976.0
Marraskuu	135.8	2.6	—	70.7	—	0.9	52.2	1 079.3	372.1	1 713.6
Joulukuu	90.3	1.6	—	92.7	—	—	43.8	498.1	37.9	764.4
Koko vuosi	1 139.6	29.1	29.7	2 029.9	5.9	29.4	1 691.0	4 871.2	410.0	10 235.8

II. Hylkäämiset ryhmitettyinä niiden

Hylkäämisen syy		Teurastus-												
		Sonneja ja härkiä			Lehmiä		Hiehoja ja isoja vasik.			Pikkuvasikoita				
		Ruuhonosta elint- neen tai ihmän Koko ruhoja elintneen	Elimiä ym.		Ruuhonosta elint- neen tai ihmän Koko ruhoja elintneen	Elimiä ym.		Ruuhonosta elint- neen tai ihmän Koko ruhoja elintneen	Elimiä ym.		Ruuhonosta elint- neen tai ihmän Koko ruhoja elintneen	Elimiä ym.		
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	—	2	1	4	31	—	—	2	—	—	—
2	Acetonaemia	Puutostauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	1	4	—	1	13	—	—	2	—	—	—
4	Angiectasia hepatis	Pilkumaksa	—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—
5	Anthrax	Pernarutto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai pol- vitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—
	Bronchopneumonia catarrhalis		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	chron. suum	Porsasyskä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Cachexia	Nääntyminen	—	—	—	4	—	—	—	—	3	—	—	—
	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtu- mat, verenvuodot	—	—	—	—	18	2	4	—	—	—	—	—
10	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—
11	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	4	—	—	12	—	—	22	1	—	—
12	» tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Distomatosis	Maksamadot	—	—	17	—	—	644	—	—	37	—	—	2
14	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sy- dänpussintulehdus	—	—	—	1	3	18	—	—	1	—	—	—
16	Icterus	Keltatauti	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2	—	—
17	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
18	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	158	—	—	—	—	—	—
20	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
21	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	2
22	—	Pilaantuminen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
	—	Rehu-, kalttausvesi-, veri- aspiratio	—	—	2	—	—	60	—	—	53	—	—	—
26	Septicaemia	Verenmyrkytys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
27	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—
29	—	Vieras haju, väri, maku	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
30	Alii morbi	Muut taudit	—	—	2	6	6	62	9	2	17	35	—	—
31		Yhteensä	—	—	1	31	14	39	1 032	9	6	135	49	4

Huom.! Taulukkosarakkeeseen Elimiä ym. merkityt luvut ei vät osoita elinten lukua, vaan eläinten

syyn ja kohteiden mukaan vuonna 1949

osastot										Lihantarkastamo									
Lampaita		Sikoja			Porsaita			Hevosia		Sonneja ja härkiä		Lehmiä		Hiehoja ja isoja vasik.		Pikkuvasikoita			
Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.	Ruuhonosta elin- neen tai lihan Koko ruhoja elimeen	Elimeä ym.
1	2	2	2	30	22	—	—	—	1	—	—	—	1	5	—	—	—	—	1
—	—	—	—	8	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	61	3	—	2	1	—	—	—	—	4	—	—	1	1	—	6
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	—	—	8
1	9	1	—	332	6	—	—	3	—	1	—	5	17	1	3	1	3	—	9
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	82	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—	11
—	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	407	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	9	—	—	13
—	—	—	9	5	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	1	—	—	15
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	—	—	18
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29
31	—	71	136	111	610	—	—	7	1	14	—	—	—	1	9	2	39	10	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
35	11	508	163	566	26 511	—	2	880	11	4	17	—	1	4	103	51	261	34	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	105
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	261
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31

lukua, joista ne on hylätty.

Jatkoa

Hylkäämisen syy			Lihantarkastamo												
			Lampaista			Sikoja			Porsaita			Hevosia			
			Koko ruhoja eläneen	Ruhoja eläneen tai liman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eläneen	Ruhoja eläneen tai liman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eläneen	Ruhoja eläneen tai liman	Elimiä ym.	Koko ruhoja eläneen	Ruhoja eläneen tai liman	Elimiä ym.	
1	Abscessus	Märkäpesäkkeet	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Acetonaemia	Puutostauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Actinomycosis	Sädesienitauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Angiectasia hepatis	Pilkkumaksa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Anthrax	Pernarutto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Arthritis, bursitis, gonitis	Nivel-, limapussin- tai polvitulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—
7	Bronchopneumonia catarrhalis		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Cachexia	Porsasyskä	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
9	Contusiones, fracturae, haemorrhagia	Ruhjevammat, luunmurtumat, verenvuodot	2	—	—	6	102	—	—	—	—	—	2	5	—
10	Cystae	Rakkokasvaimet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Cysticercus inermis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	» tenuicollis	Matorakkulat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Distomatosis	Maksamadot	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Erysipelas suis	Sikaruusu	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
15	Gastritis et pericarditis traumatica	Traumaattinen maha- ja sydänpussintulehdus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
16	Icterus	Keltatauti	1	—	—	3	—	—	1	—	—	—	3	—	—
17	—	Kehittymättömyys	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	—	Likaantuminen	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
19	Mastitis	Utaretulehdus	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
20	Metritis	Kohtutulehdus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Nephritis	Munuaistulehdus	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—
22	—	Pilaantuminen	3	6	78	1	17	25	—	—	—	—	2	1	2
23	Piroplasmosis	Punatauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Pneumonia	Keuhkokuume	—	—	10	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
25	—	Rehu-, kaltausvesi-, veri-aspiratio	—	—	—	—	8	501	—	—	—	—	—	—	—
26	Septicaemia	Verenmyrkytys	4	—	—	9	—	—	—	—	—	—	6	—	—
27	Tuberculosis	Nystyrätauti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Tumores	Kasvannaiset	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
29	—	Vieras haju, väri, maku	4	—	1	3	53	3	—	—	—	—	4	1	—
30	Alii morbi	Muut taudit	23	—	193	14	7	11	1	—	—	—	13	—	7
31	Yhteensä		39	7	310	38	191	555	3	—	—	—	31	8	11

Huom.: Ks. edell. siv. huomautusta.

III. Tukkumyyntihallin ja jäähdyttämön käyttö vuosina 1940—49

Vuosi	Ruoja, kpl									Muuta tavaraa, kg	Yhteensä, kg
	Raa-vaita	Isoja vasi-koita	Pikku vasi-koita	Lam-paita	Sikoja	Por-saita	Hevo-sia	Hir-viä, poroja	Ket-tuja		
Tukkumyyntihallissa myytiin											
1940	66 215	57 985	36 065	40 455	30 396	115	3 025	—	—	99 235	15 104 154
1941	10 450	13 067	11 388	5 017	6 546	130	1 464	—	—	228 894	3 377 678
1942	5 381	5 006	7 552	1 622	2 474	39	976	—	—	82 359	1 571 026
1943	5 533	8 703	14 472	2 841	4 657	66	1 037	—	—	91 229	2 266 066
1944	13 815	11 993	13 863	5 157	9 542	217	2 426	—	—	119 762	3 945 627
1945	12 377	6 165	13 678	3 970	3 320	133	1 839	—	—	167 372	2 925 794
1946	11 766	7 049	14 024	5 029	3 699	49	1 239	—	—	56 238	2 603 839
1947	35 487	18 711	22 631	52 290	41 651	51	4 299	—	—	288 709	11 142 036
1948	28 948	26 951	28 717	61 832	45 018	—	4 500	—	—	577 518	11 716 022
1949	35 768	44 544	32 146	77 749	78 855	—	2 603	—	—	513 392	16 500 993
1940—49	225 740	200 174	194 536	255 962	226 158	800	23 408	—	—	2 224 708	71 153 235
Jäädyyttämössä säilytettiin											
1940	171 091		34 042	39 766	33 204	708	8 806	—	—	188 206	.
1941	37 144		14 968	6 719	9 363	378	3 627	—	—	171 335	.
1942	20 053		11 586	2 060	3 533	397	2 204	116	84	160 160	.
1943	36 456		24 833	5 505	16 407	323	3 161	129	228	349 768	.
1944	37 903		25 737	5 117	21 290	629	7 199	—	—	545 414	.
1945	33 751		17 787	5 384	7 676	173	4 895	—	—	441 670	.
1946	36 593		24 744	9 462	10 431	108	7 371	—	—	621 959	.
1947	88 817		25 370	78 905	89 055	225	20 721	—	—	760 777	.
1948	93 755		32 170	80 225	93 139	161	22 252	—	—	692 161	.
1949	150 646		37 343	90 738	161 618	—	9 603	—	—	659 398	.
1940—49	706 209		248 580	323 881	445 716	3 102	89 839	245	312	4 590 848	.

IV. Syväjäädyyttämön käyttö vuosina 1940—49

Vuosi	Syväjäädyyttämössä säilytettiin						
	Metsän-riistaa	Kanoja ym. siipi-karjaa	Kaniineja	Lihaa	Muuta tavaraa	Metsästä-jäkojeissa	Yhteensä
	Kilogrammaa						
1940	2 775	28 134	—	350 842	165	—	381 916
1941	42 057	123 936	—	9 663	11 527	—	187 183
1942	178 737	39 112	—	82 566	12 487	19 000	331 902
1943	165 329	51 853	8 831	236 139	50 581	23 700	536 433
1944	103 576	54 309	28 267	153 702	30 943	23 400	394 197
1945	127 124	67 085	34 481	70 770	43 776	27 200	370 436
1946	64 238	81 052	48 962	123 818	6 619	27 400	352 089
1947	26 413	27 513	11 121	120 703	49 314	27 400	262 464
1948	19 460	31 055	—	302 780	7 991	25 000	386 286
1949	20	33 238	—	230 594	57 174	25 000	346 026
1940—49	729 729	537 287	131 662	1 681 577	270 577	198 100	3 548 932

V. Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1949

Kuukausi ja hintataso	Isot sonnit			Lehmät			Hiehot ja nuoret sonnit			Ruohovasikat			Pikkuvasikat			Juottovasikat			Lampaat			Lihotussiat			Emakot		
	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu	Paras laatu	Keski-laatu	Huono laatu
Hinta kilogrammalta, markkaa																											
Tammikuu, korkein ...	170	155	145	160	150	120	170	160	150	170	160	140	—	150	—	—	—	—	150	120	90	150	140	120	120	110	100
» alin	160	150	145	140	110	90	160	150	140	150	140	130	—	120	—	—	—	—	130	120	80	110	100	95	90	80	80
Helmikuu, korkein ...	160	150	145	140	130	110	160	150	145	160	145	140	120	120	100	—	—	—	130	120	80	110	100	95	90	80	70
» alin	150	145	140	130	120	100	150	145	140	150	135	120	110	100	100	—	—	—	115	100	90	95	85	80	80	70	65
Maaliskuu, korkein ...	155	155	150	140	125	100	160	150	145	165	145	140	110	100	100	—	—	—	100	90	60	90	85	80	80	70	60
» alin	140	130	130	110	100	80	140	130	120	130	115	100	60	50	40	—	—	—	90	80	50	80	75	70	70	60	50
Huhtikuu, korkein ...	150	150	145	125	110	80	155	150	145	160	145	130	70	65	60	—	—	—	100	90	70	95	90	85	80	70	65
» alin	130	125	120	100	90	70	130	125	120	130	115	90	60	50	40	—	—	—	70	60	40	75	70	60	55	60	50
Toukokuu, korkein ...	150	145	140	110	90	70	150	145	130	145	120	100	65	65	60	225	180	140	80	70	50	90	80	75	70	60	50
» alin	125	120	115	100	75	50	140	130	120	130	115	90	65	60	60	200	170	140	70	50	30	85	75	70	60	50	40
Kesäkuu, korkein ...	150	145	140	130	110	80	160	150	140	160	140	120	—	90	—	250	200	170	120	100	60	100	90	80	70	60	50
» alin	125	120	110	90	80	60	140	130	120	130	115	90	—	65	—	225	180	140	70	50	30	90	80	75	60	50	40
Heinäkuu, korkein ...	145	140	130	120	100	80	150	140	130	160	145	130	—	95	—	250	200	170	110	80	60	120	110	90	90	80	60
» alin	135	130	120	110	95	70	140	135	110	140	115	80	—	90	—	220	170	140	70	50	30	95	85	70	65	50	40
Elokuu, korkein ...	150	140	130	120	95	70	150	135	120	150	120	80	—	80	—	200	180	160	115	90	70	130	125	110	110	100	90
» alin	135	130	120	100	80	60	130	120	100	120	90	60	—	80	—	200	170	140	90	70	40	120	110	90	90	80	60
Syyskuu, korkein ...	145	140	135	115	100	80	145	130	120	130	110	90	—	90	—	200	170	140	115	100	60	145	140	130	125	120	100
» alin	135	130	120	110	85	60	140	125	100	120	90	70	—	80	—	200	160	130	100	80	50	130	125	110	110	100	80
Lokakuu, korkein ...	145	140	135	110	100	80	145	140	130	140	130	120	—	90	—	200	170	140	105	90	60	155	150	145	145	135	125
» alin	125	120	115	85	70	40	125	110	90	100	80	60	—	90	—	170	140	110	80	60	40	145	140	130	125	120	100
Marraskuu, korkein ...	145	140	130	110	95	75	145	135	125	150	140	130	100	100	90	220	180	160	110	100	70	155	150	130	130	120	110
» alin	140	135	125	95	70	50	140	130	120	135	125	110	100	90	90	180	170	140	90	70	50	150	140	120	125	115	100
Joulukuu, korkein ...	165	165	130	140	135	100	170	160	150	170	165	150	—	110	—	250	210	180	125	115	80	165	160	150	130	120	110
» alin	145	140	130	110	95	75	145	135	125	150	140	130	—	100	—	220	180	160	100	85	60	155	145	130	130	120	110

Alle 50 kg:n jouluporsaan korkein hinta oli parhaasta laadusta 175 mk, keskilaadusta 170 mk ja huonosta laadusta 155 mk kilogrammalta. Alin hinta oli vastaavasti 165 mk, 160 mk ja 150 mk.

VI. Kalantuonti Helsinkiin kuukausittain ja kalalajeittain sekä lähetyspaikkakuntien mukaan vuonna 1949

Kuukausi:	Siikaa	Hauki	Ahven	Kuha	Lahna	Säynävä	Kilohaili	Lohi	Siika	Made	Turska	Siili	Muu kala	Yhteensä
	1 000 k g													
Tammikuu	72.4	37.4	3.7	2.7	25.4	0.7	—	8.9	13.2	28.2	1.3	0.8	9.6	204.3
Helmikuu	134.0	42.5	5.1	3.8	24.5	0.2	0.2	9.2	7.9	25.7	0.7	998.5	6.7	1 259.0
Maaliskuu	221.0	35.8	2.4	5.9	9.4	5.5	0.4	9.3	8.4	18.8	2.6	15.6	5.8	340.9
Huhtikuu	209.8	40.3	22.4	11.8	60.6	35.4	—	8.2	12.2	7.1	0.1	—	39.9	447.8
Toukokuu	1 116.3	40.9	47.2	29.3	69.9	16.4	—	20.6	25.3	0.8	0.4	548.9	7.9	1 923.9
Kesäkuu	495.7	42.8	24.7	6.4	49.4	2.4	—	26.0	5.6	0.1	0.2	—	3.3	656.6
Heinäkuu	205.1	37.3	13.9	6.9	14.6	2.2	11.0	31.4	6.6	—	0.9	28.3	4.6	362.8
Elokuu	177.7	35.4	15.3	2.3	10.6	2.0	19.8	17.2	9.9	0.0	0.6	1.0	4.3	296.1
Syyskuu	150.6	34.4	11.3	9.6	9.4	2.2	31.4	12.3	24.8	—	0.2	—	4.3	290.4
Lokakuu	124.5	36.2	10.2	2.7	16.2	3.0	7.2	12.0	72.9	0.9	2.4	1 662.7	25.1	1 975.0
Marraskuu	120.1	27.2	12.5	2.8	13.6	2.4	5.0	18.1	43.5	4.6	374.0	1 079.3	10.5	1 713.6
Joulukuu	123.4	24.6	9.2	3.1	15.2	0.7	0.8	15.7	19.9	10.2	38.9	498.1	4.6	764.4
Koko vuosi	3 150.6	434.8	177.9	87.2	318.8	73.1	75.8	188.9	250.2	96.4	422.3	4 833.2	126.6	10 235.8
Siitä														
Tuoretta	3 028.2	434.8	177.9	87.2	318.8	73.1	75.8	164.1	249.7	96.4	12.3	15.6	126.6	4 860.5
Suolattua	63.3	—	—	—	—	—	—	24.8	0.5	—	—	4 817.6	—	4 906.2
Savustettua	59.1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59.1
Kuivattua	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	410.0	—	—	410.0
Lähetys- paikkakunta:														
Helsinki—Hanko ...	773.8	54.6	32.8	5.1	45.5	6.1	32.4	0.4	8.3	9.9	3.1	—	16.2	988.2
Helsinki—Loviisa—														
Kotka	229.0	35.4	18.0	16.0	73.9	14.2	36.9	2.8	5.4	3.8	8.1	—	18.9	1 462.4
Hanko—Turku	887.2	214.0	79.7	48.1	112.8	36.1	6.5	36.7	61.6	26.2	1.1	1.5	22.7	1 534.2
Pori	117.5	20.3	14.9	4.3	9.9	10.0	—	12.7	29.5	1.5	—	—	21.4	242.0
Kristiina—Vaasa—														
Oulu	39.9	40.8	10.7	2.0	60.7	5.2	—	127.1	138.6	45.9	—	—	29.4	500.3
Tampere—Hämeen- linna	—	3.0	0.6	8.8	0.4	0.1	—	—	0.6	2.8	—	—	8.9	25.2
Kuopio—Kajaani ...	—	0.1	—	1.6	—	—	—	0.0	—	0.1	—	—	6.4	8.2
Ahvenanmaa	103.2	66.6	21.2	1.3	15.6	1.4	—	9.2	6.2	6.2	—	—	2.7	233.6
Ruotsi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42.4	—	42.4
Norja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	410.0	549.6	—	959.6
Hollanti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	999.6	—	999.6
Iso-Britannia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 240.1	—	3 240.1
Kaikkiaan	3 150.6	434.8	177.9	87.2	318.8	73.1	75.8	188.9	250.2	96.4	422.3	4 833.2	126.6	10 235.8